

הנדון: נושאים בעלי חשיבות וחידוש שהועד למניעת הרס העתיקות מבקש להעלות בפני השר לבטחון פנים מר אבי דיכטר לפני קבלת ההחלטה על התשובה לבג"צ בנושא קרן העופל, והחומה ההרודיאנית והחשמונאית הצמודות לשטח נשוא העתירה, ועילות נוספות לקיום הפגישה.

1. הועד למניעת הרס העתיקות הוא הגוף היחיד שהכין מפת מדידה של שטח הגן הלאומי סובב חומות הר הבית שהוא נשוא העתירה, ולפיה שטח הקברים האמיתיים (41 מ"ר) הינו פחות מ- 2% ! ! משטח החלקה נשוא העתירה (כ- 2200 מ"ר), וזאת בשעה שהמדינה טוענת שמדובר בבית קברות, ושטח רב תפוש ע"י קברים או "מבני קבורה". (מזכיר הממשלה ראה את המפה לראשונה בפגישתנו איתו בשבוע שעבר)
2. שטח מבני הקבורה מהסה"כ הוא כ- 24% ואולם השארתם או קבורה בהם תוריד לטימיון את הסיכוי לשמור על השטח כאתר גן לאומי ואתר ארכיאולוגי, תחסל כל סיכוי לביצוע מחקר ארכיאולוגי בעתיד בשטח שחשיבותו עצומה, ותביא בסופו של דבר להפיכת המקום לבית קברות מוסלמי תוך מניעת כניסת יהודים מוחלטת למקום כפי שקרה במקרים דומים בהר הבית.
3. מבני הקבורה אינם מבנים כלל אלא הינם בסה"כ יציקת בטון דקה, או בניה של שורה או מספר שורות בלוקים, שעלותם הכספית זעומה ביותר – כמאה ₪ וזמן הכנתם מספר שעות עבודה מועט, וכולם הינם פרי פעולה עבריינית של עבריינים שביצעו מעשים בלתי חוקיים תוך הפרת חוק בוטה והשתלטות על קרקע של המדינה בשטח גן לאומי סובב חומות העיר העתיקה, וזאת מתוך מגמה לאומנית דתית להשתלט על המקום ולהסתיר ולהעלים אתר ארכיאולוגי יהודי ייחודי ומרשים ביותר, ללא כל בעלות בשטח או יכולת לטעון או להוכיח בעלות חוקית כלשהי,
4. המקום הינו בעל חשיבות תרבותית אוניברסלית, ארכיאולוגית הסטורית יהודית נדירה וחשובה ביותר, זהו האתר הבנוי המרשים והגבוה ביותר ששרד בארץ מתקופת בית שני, יש בו מפגש של החומה ההרודיאנית עם החומה החשמונאית של הר הבית, והחומה ההרודיאנית מתנשאת במקום לגובה של 18 נדבכים מעל פני הקרקע ועוד 22 נדבכים מתחת לפני הקרקע (בכותל המערבי יש מעל הקרקע 7 נדבכים הרודיאניים בלבד), ולפיכך לא מפתיע שלעתירה חברו בכירי הארכיאולוגים במדינת ישראל ובהם ראש המועצה לארכיאולוגיה של המדינה פרופ. אפרים שטרן וסגנו פרופ. אליעזר אורן.
5. כמו חברי הועד, גם שופט בג"צ העיר לממ"ז י"ם במהלך הדיון שאינו מבין את ההגיון מאחורי ההבחנה שעשה בדבריו, בין הכנת קבר קיימת לבין כריית קבר חדש, ולפיה המדינה יכולה למנוע ותמנע בעתיד כל קבורה חדשה במקום, אך טוענת שאינה יכולה למנוע קבורה בשטח הכנות הקברים שנעשו, ושופטי בג"צ התרשמו לחיוב מהצעת הועד, שאינה מבקשת להרוס את הכנות הקבורה, אלא לכסות אותם באדמת גן ולבצע במקום גינון כמתבקש משטח גן לאומי.
6. שופטי בג"צ שהוציאו צו על תנאי למדינה לנמק את מחדליה במקום, לאור הנטען בעתירה, המליצו בהחלטתם, למשיבים ובהם לשר לבטחון פנים באורח ברור ולא שגרתי, להפגש עם העותרים- חברי הועד למניעת הרס העתיקות ובהחלטתם מיום 27.2.06 כתבו: " לאחר שמיעת טיעוני הצדדים בעתירות הנדונות, מוצא בזה צו על תנאי בעניינן. .... במסגרת הערכה נוספת של עמדותיהם בסוגיות השונות שעלו לדיון, אנו מציעים כי המשיבים יידברו עם העותרים ויבחנו את הצעותיהם. ", ובפועל רמזו למשיבים לבצע הערכה נוספת של עמדותיהם בסוגיות השונות, וזאת לאחר ששמעו בהרחבה את דבריו של ממ"ז י"ם, ולאחר שהמדינה כבר כתבה בתשובתה לפני הדיון, כי תמנע כל קבורה חדשה, ולפיכך אימוץ העמדה שהובאה והושמעה כבר בפני בג"צ ביום 27.2.06 כמענה להמלצת בג"צ למשיבים לבצע " הערכה נוספת של עמדותיהם בסוגיות השונות " אינו עולה בקנה אחד עם הרמז שנתנו שופטי הבג"צ למדינה לגבי הצורך בשינוי עמדתה.

7. שמות העותרים באופן אישי בעתירה, ובהם הסופרים ואנשי הרוח א.ב. יהושע יזהר סמילנסקי, פרופ. אבי רביצקי, הארכיאולוגים פרופ. אפרים שטרן, פרופ. אליעזר אורן, פרופ. אהוד נצר, פרופ. רוני רייך, דר. גבי ברקאי, ודר. אילת מזר, ואנשי הבטחון רא"ל דן שומרון, והאלופים צבי זמיר יצחק חופי שלמה להט, וכן הועד למניעת הרס העתיקות שחברים בו שניים מנשיאי בית המשפט העליון לשעבר משה לנדוי ומאיר שמגר, וכן המשנה לנשיא לשעבר השופט מרים בן פורת, מעידים על החשיבות הציבורית הייחודית של האתר מבחינה לאומית, כפי שבעבר חתמו בתמיכה כללית בפעולות הועד כ- 100 חברי כנסת וכ- 60 אנשי ציבור בולטים מתחומים שונים, ומטרת העותרים והועד אינה לזכות בעתירה כנגד המדינה, כי אם להגיע להבנה והסכמה על שמירת ערכי תרבות וארכיאולוגיה.
8. גם הפניות וההמלצות למשיבים ובהם לשר לבטחון פנים לפגוש את חברי הועד, ע"י שופטי הבג"צ, וכן ע"י מזכיר הממשלה מר ישראל מימון, המזכיר הצבאי של הנשיא תא"ל שמעון חפץ, סגן נשיא ועידת הנשיאים של יהודי ארה"ב מר מלקולם הונליין, וכן הפרקליט המייצג את המדינה עו"ד יובל רויטמן, וכן המלצות לחברי הועד מצד גורמים בכירים בלשכת ראש הממשלה להפגש עם השר לבטחון פנים ובהם ע"י המזכיר הצבאי אלוף גדי שמני, מעידים על החשיבות הרבה של נשוא העתירה, ושל הפגישה המבוקשת עם השר לבטחון פנים.
9. הועד למניעת הרס עתיקות שפועל בהתנדבות בנושא שמירת הארכיאולוגיה בהר הבית וסביבתו זו השנה השביעית, מכיר מקרים רבים בהם נושאים שהעלה דרש והציע זכו בתחילה לתשובה כי הדברים כרוכים בסיכונים חמורים וחשש להפרות סדר, ולאחר פרקי זמן שונים, חלק ניכר מהדברים שהוצעו בוצעו, פעולות נעצרו ונמנעו בהר הבית, ואפילו פורקו עבודות שנעשו, וזאת מבלי שהתרחשו האיומים והחששות, וכך חוות הדעת שהגיש הועד בעתירות הקודמות שלו בנושא הר הבית וצורפו גם בעתירה כאן, שניתנו ע"י השר לשעבר לבטחון פנים אביגדור קהלני, אלוף מיל. מאיר דגן, וראשי האגפים לשעבר בשב"כ יעקב יניב וחזי קאלו, קבעו באופן ברור כי ניתן לפעול גם בהר הבית כדי למנוע פגיעה והרס בנושאי ארכיאולוגיה תרבות ומורשת היסטורית יהודית, מבלי להביא למהומות והפרות סדר.
10. הועד מכיר גם מקרים בעבר שבהם ראש הממשלה הורה למנוע או לבטל פעולות שנעשו באופן חד צדדי ע"י הוואקף המוסלמי בהר הבית, למרות אזהרות וחששות מצד גורמי הבטחון, בנושאים שחשיבותם נופלת לאין שיעור מאתר קרן העופל והחומות ההרודיאנית והחשמונאית נשוא עתירה זו, וגם במקרים אלה לא התרחשו אירועים חריגים או הפרות סדר, והחוק ודרישת השלטונות שידעו לעמוד על שלהם כובדו ובוצעו ללא עוררין וללא השתהות.
11. אנו סבורים כי ההסטוריה לא תסלח לנו אם לא נדע לשמור ולשמר את שכיות החמדה של עברנו הארכיאולוגי התרבותי ההיסטורי באתר קרן העופל נשוא העתירה, וכי אובדן המקום כשטח גן לאומי יהיה בכיה דורות, אין שום עם בעולם שהיה מסכים ומתיר לעולל כך לאתרי ההסטוריה המרכזיים שלו, וכפי שלא ניתן להעלות על הדעת שמישהו יפגע או יהרוס או יהפוך לבית קברות את הפורום ברומא או את האקרופוליס באתונה, כך אין להתיר את הפיכת הגן הלאומי והשטח הצמוד לחומות הר הבית, לשטח בית קברות מוסלמי.
12. לאור כל האמור לעיל סבורים חברי הועד כי הפגישה עם מר אבי דיכטר השר לבטחון פנים חשובה ביותר לפני הגשת תשובת המדינה לצו על תנאי שהוציא בג"צ, ויהיו בה נושאים שיעלו מידע חדש או נוסף או יאירו בזויות נוספות את מכלול השיקולים הנדרשים להכרעה ראויה בנושא.

בכבוד רב

הועד למניעת הרס העתיקות בהר הבית

ע"י עו"ד ישראל כספי